

לְאַתְעַנְשָׁא. עוֹנוֹתַי יִלְכְּדֵנוּ (את הרשע) וְלֹא בִי דִינָא
 דְלַעִילָא, וּבַחֲבָלֵי חַטָּאתוֹ יִתְמַךְ וְלֹא בִי דִינָא
 דְלַתְתָּא. בְּגִין כֹּךְ כְּתִיב כִּי שָׁמַע אֱלֹהִים אֶל קוֹל
 הַנַּעַר בְּאֲשֶׁר הוּא שֵׁם.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח וְאָמַר, (ויקרא כו) וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי
 יַעֲקֹב מִלֵּא בּוֹא"ו אִמְאִי. אֵלָּא בְּתָרִין סְטָרִין
 אִיהוּ (אנון). רָזָא דְחַכְמַתָּא חָדָא. דְאִיהוּ רָזָא דְרָזָא
 דְחַכְמַתָּא. אַתְר דְּשָׂרֵי בֵיה יַעֲקֹב. אֲבָל הָאִי קָרָא עַל
 גְּלוּתָא דִּישְׂרָאֵל אַתְמָר, דְּכִד אֲנוּן גּוֹ גְלוּתָא, הַהוּא
 זְמַנָּא דִּיתְפַקְדוֹן (פיה יעקב) יִתְפַקְדוֹן בְּרָזָא דּוֹא"ו. וְאִיהוּ
 בְּאַלְפֵי שְׁתִּיתָא.

וּפְקִידָה בְּרָזָא דּוֹא"ו שִׁית רַגְעֵי וּפְלַג עֵידוֹן. וּבְזְמַנָּא
 דְּשִׁתִּין שְׁנִין לְעִבּוּרָא דְדַשָּׁא בְּאַלְפֵי
 שְׁתִּיתָא יָקִים אֱלֹהֵי שְׁמִיָּא פְקִידוֹ לְבְרִיתִיה דְיַעֲקֹב.

לשון הקודש

חֲכָמָה אַחַד. שֶׁהוּא הַסּוּד שֶׁל דְרָגָה שֶׁל
 חֲכָמָה, הַמְקוּם שֶׁשׁוֹרָה בּוֹ יַעֲקֹב. אֲבָל
 פְּסוּק זֶה נֶאֱמַר עַל הַגְּלוּת שֶׁל יִשְׂרָאֵל.
 שֶׁכְּשֶׁהֵם בְּתוֹךְ הַגְּלוּת, אוֹתוֹ זְמַן
 שֶׁיִּפְקְדוּ וּבוֹ יַעֲקֹב, הֵם יִפְקְדוּ בַּסּוּד שֶׁל
 וְא"ו, וְהוּא בְּאַלְפֵי הַשְּׁשִׁי.

וּפְקִידָה בַּסּוּד שֶׁל וְא"ו שֶׁשֶׁה רַגְעִים
 וְחֲצֵי זְמַן. וּבְזְמַן שֶׁל שְׁשִׁים שָׁנִים לְבְרִית
 הַדְּלֵת בְּאַלְפֵי הַשְּׁשִׁי, יָקִים אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם

הַרְשָׁע. אֵת - לְרִבּוֹת מִי שֶׁלֹּא הִגִּיעוּ
 זְמַיִן לְהַעֲנִשׁ. עוֹנוֹתַי יִלְכְּדֵנוּ וְאֵת הַרְשָׁע,
 וְלֹא בֵּית הַדִּין שֶׁלְמַעֲלָה. וּבַחֲבָלֵי
 חַטָּאתוֹ יִתְמַךְ, וְלֹא בֵּית דִּין שֶׁלְמַטָּה.
 לְכֵן כְּתוּב כִּי שָׁמַע אֱלֹהִים אֶל קוֹל הַנַּעַר
 בְּאֲשֶׁר הוּא שֵׁם.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח וְאָמַר, (ויקרא כו) וְזָכַרְתִּי
 אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב. מִלֵּא בּוֹא"ו לָמָּה?
 אֵלָּא בְּשְׁנֵי אֲדָרִים הוּא וְהָסוּ. סוּד שֶׁל

וּמַהֲהוּא זְמַנָּא עַד דִּיהֵא לָהּ זְכִירָה שְׁתֵּי שָׁנִין וּפְלָגָא.
וּמַהֲהוּא זְמַנָּא שְׁתֵּי שָׁנִין אַחֲרֵינִין וְאַנּוּן שְׁבַעִין (ותלת)
וּתְרִין וּפְלָגָא.

בְּשִׁיתֵין וְשִׁית יִתְגַּלִּי מַלְכָּא מְשִׁיחָא בְּאַרְעָא דְגָלִיל,
וְכַד כִּכְבָּא דְבַסְטָר מְזַרְחָא יִבְלַע שְׁבַע
כִּכְבָּיָא מִסְטָר צָפוֹן, וְשִׁלְהוּבָא דְאַשָּׁא אוֹכְמָא תֵּהֵא
תִּלְיָא בְּרַקִּיעָא שִׁיתֵין יוֹמִין, וּקְרַבִּין יִתְעָרוּן בְּעֵלְמָא
לְסַטָר צָפוֹן, וּתְרִין מַלְכִין יִפְלוּן בְּאַנּוּן קְרַבִּין.

וַיִּזְדוּגוּן בְּלֵהוֹן עַמְמָא עַל בְּרַתִּיה דִּיעֶקֶב
לְאַדְחִיָּא לָהּ (לזין) מֵעֵלְמָא. וְעַל הֵהוּא
זְמַנָּא כְּתִיב (וְהִיתָה) (ירמיה ל) וְעַת צָרָה הִיא לְיַעֲקֹב וּמִמְנָה
יִוָּשַׁע וּכְדִין יִסְתַּיְימוּן נַפְשֵׁין מְגוּפָא וּבְעֵינִין לְאַתְחַדְשָׁא,
וְסִימְנִיד (כָּל הַנֶּפֶשׁ לְבֵית יַעֲקֹב הַבָּאָה מִצְרֵימָה שְׁבַעִים וּכְתִיב) (בראשית מו) כָּל

לשון הקודש

בְּעוֹלָם לְצַד צָפוֹן, וּשְׁנֵי מַלְכִים יִפְלוּ
בְּאוֹתָם קְרַבּוֹת.

וַיִּזְדוּגוּ כָּל הָעַמִּים עַל בֵּית יַעֲקֹב לְדַחּוֹת
אוֹתָהּ וְאוֹתָם מִהָעוֹלָם. וְעַל אוֹתוֹ הַזְּמַן
כְּתוּב, וְהִיתָה (ירמיה ל) וְעַת צָרָה הִיא
לְיַעֲקֹב וּמִמְנָה יִוָּשַׁע, וְאַזּוּ יִסְתַּיְימוּ
הַנֶּפְשׁוֹת מִהַגּוּף וְרוּצִים לְהִתְחַדֵּשׁ, וְסִימֵן
לְדָבָר – וְכָל הַנֶּפֶשׁ לְבֵית יַעֲקֹב הַבָּאָה מִצְרֵימָה
שְׁבַעִים, וְכְתוּב (בראשית מו) כָּל הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה

פְּקִידָה לְבֵית יַעֲקֹב, וּמֵאוֹתוֹ זְמַן עַד
שִׁיחֵיהּ לָהּ זְכִירָה – שֵׁשׁ שָׁנִים וְחֲצִי.
וּמֵאוֹתוֹ זְמַן שֵׁשׁ שָׁנִים אַחֲרוֹת, וְהֵם
שְׁבַעִים וּשְׁלֹשׁ וּשְׁתַּיִם וְחֲצִי.

בְּשִׁשִּׁים וְשֵׁשׁ יִתְגַּלֶּה מַלְךְ הַמְּשִׁיחַ
בְּאַרְצֵי הַגָּלִיל, וְכֹכֵב אֶחָד בְּצַד מְזַרְחָא
יִבְלַע שְׁבַעַת כּוֹכְבִים מִצַּד צָפוֹן,
וְשִׁלְהֶבֶת אֵשׁ שְׁחוּרָה תִּהְיֶה תְלוּיָה
בְּרַקִּיעַ שָׁשִׁים יוֹם, וּקְרַבּוֹת יִתְעָרוּן

הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְיַעֲקֹב מִצְרִימָה וְגו', כָּל נֶפֶשׁ שְׂשׂוּיִם
וְשֵׁשׁ.

בְּשִׁבְעֵין וּתְלַת כָּל מַלְכֵי עֲלָמָא יִתְפַּנְשׂוּן לְגו'
קַרְתָּא רַבְתָּא דְרוּמֵי, וְקֻדְשָׁא בְּרִידָא הוּא
יִתְעַר עַלְיָהּוּ אִשָּׁא וּבְרָדָא וְאַבְנֵי אֶלְגִּבִּישׁ וְיִתְאַבְדּוּן
מֵעֲלָמָא, בַּר אַנּוּן מַלְכִין דְּלֹא יִמְטוּן לְתַמָּן וְיִתְדַרוּן
לְאַגְחָא קַרְבִין אַחַרְגִּין. וּמִתְהוּא זְמָנָא מַלְכָּא מְשִׁיחָא
יִתְעַר בְּכָל עֲלָמָא, וְיִתְפַּנְשׂוּן עַמִּיּה פְּמָה עַמִּין וּכְמָה
חַיִּילִין מְכָל סִיפֵי עֲלָמָא, וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יִתְפַּנְשׂוּן
בְּכָל אַנּוּן אַתְרֵי.

עַד דְּאַשְׁתְּלִימוּ אַנּוּן שְׁנִין לְמַאָה, כִּדִּין וְא"ו יִתְחַבַּר
בְּה"א, וּכְדִין ^(ישעיה סו) וְהִבִּיאוּ אֶת כָּל אַחִיכֶם מִכָּל
הַגּוֹיִם מִנְחָה לְיְיָ וְגו'. וּבְנֵי יִשְׁמַעְאֵל ^(ישׂרָאֵל) זְמִינִין
בְּהוּא זְמָנָא לְאַתְעָרָא ^(עליהו) עִם כָּל עַמִּין דְּעֲלָמָא

לשון הקודש

זְמַן מְלַךְ הַמְּשִׁיחַ יִתְעוֹרַר בְּכָל הָעוֹלָם,
וְיִתְכַנְסוּ עִמּוֹ כְּמָה עַמִּים וּכְמָה הַיְלֻלֹת
מִכָּל סוּפֵי הָעוֹלָם, וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
יִתְכַנְסוּ בְּכָל אוֹתָם מְקוֹמוֹת.

עַד שֶׁיִּשְׁלַמוּ אוֹתָן שְׁנַיִם לְמַאָה. אִזּוּ וְא"ו
תִּתְחַבַּר עִם ה"א, וְאִזּוּ ^(ישעיה סו) וְהִבִּיאוּ
אֶת כָּל אַחִיכֶם מִכָּל הַגּוֹיִם מִנְחָה לַיהוָה
וְגו'. וּבְנֵי יִשְׁמַעְאֵל ^(ישׂרָאֵל) עֲתִידִים

לְיַעֲקֹב מִצְרִימָה וְגו', כָּל נֶפֶשׁ שְׂשׂוּיִם
וְשֵׁשׁ.

בְּשִׁבְעִים וּשְׁלֹשׁ כָּל מַלְכֵי הָעוֹלָם
יִתְכַנְסוּ לְתוֹךְ הָעִיר הַגְּדוֹלָה שֶׁל רוּמֵי,
וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִעוֹרַר עֲלֵיהֶם אִשׁ
וּבְרָד וְאַבְנֵי אֶלְגִּבִּישׁ וְיִאבְדּוּ מִהָעוֹלָם,
פָּרַט לְאוֹתָם מְלָכִים שְׁלֹא יִגִּיעוּ לְשֵׁם
וְיִחָזְרוּ לְעוֹרַר קְרִבּוֹת אַחֲרֵיהֶם. וּמֵאוֹתוֹ

לְמִיתִי עַל יְרוּשָׁלַם דְּכָתִיב, (זכריה יד) וְאֶסְפְּתִי אֶת כָּל
הַגּוֹיִם אֶל יְרוּשָׁלַם לְמַלְחָמָה וְגו'. וְכָתִיב, (תהלים ב)
יִתְנַצְּבוּ מַלְכֵי אֶרֶץ וְרוֹזְנִים נוֹסְדוּ יַחַד עַל יְיָ וְעַל
מְשִׁיחוֹ. וְכָתִיב יוֹשֵׁב בַּשָּׁמַיִם יִשְׁחַק יְיָ יִלְעַג לְמוֹ.

לְבַתָּר וְא"ו זְעִירָא יִתְעַר לְאַתְחַפְּרָא וּלְחַדְשָׁא
נְשַׁמְתִין דְּהוּו עֵתִיקוֹן בְּגִין לְחַדְתָּא עֲלֵמָא
כְּמָה דְּכָתִיב, (שם קד) יִשְׂמַח יְיָ בְּמַעֲשָׂיו וְכָתִיב יְהִי כְבוֹד
יְיָ לְעוֹלָם לְאַתְחַפְּרָא כְּדָקָא יְאוּת. יִשְׂמַח יְיָ בְּמַעֲשָׂיו
לְנַחְתָּא לֹון לְעֲלֵמָא וּלְמַחְוֵי כְּלָחוֹן בְּרִיין חֲדַתִין
לְחַפְּרָא עֲלֵמִין כְּלָחוֹ בְּחַד.

זְבָאִין אֲנִין כָּל אֲנִין דִּישְׁתַּאֲרוֹן בְּעֲלֵמָא בְּסִיפֵי
אַלְפָּ שְׁתִּיתָאחַ לְמִיעַל בְּשַׁבְתָּא, דְּהָא כְּדִין
אִיהוּ יוֹמָא חַד לְקַדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא בְּלַחְדוּדֵי לְאַזְדוּוּנָא
כְּדָקָא יְאוּת וּלְמַלְקֻט נְשַׁמְתִין חֲדַתִין לְמַחְוֵי בְּעֲלֵמָא

לשון הקודש

אֶת הָעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (שם קד) יִשְׂמַח ה'
בְּמַעֲשָׂיו. וְכַתוּב יְהִי כְבוֹד ה' לְעוֹלָם,
לְהַתְּחַפֵּר כְּרַאוּי. יִשְׂמַח ה' בְּמַעֲשָׂיו,
לְהוֹרִיד אוֹתָם לְעוֹלָם, וְשַׁבְּלָם יְהִיו
בְּרִיּוֹת חֲדָשׁוֹת לְחַפְּרָא אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת
יַחַד.

אֲשִׁרְיָהֶם כָּל אוֹתָם שִׁישְׁאָרוּ בְּסוֹף
הָאֲלָפָּ הַשְּׁשִׁי לְהַכְּנִס לְשַׁבְתָּא, שְׁהָרֵי אִז
הוּא יוֹם אֶחָד לְקַבְּלָהּ לְבַדוּ, לְהַזְדַּוּג

בְּאוֹתוֹ זְמַן לְהַתְּעוֹרֵר [עֲלֵיהֶם] עִם כָּל עַמֵּי
הָעוֹלָם לְבַא עַל יְרוּשָׁלַם, שְׁכַתוֹב (זכריה
יד) וְאֶסְפְּתִי אֶת כָּל הַגּוֹיִם אֶל יְרוּשָׁלַם
לְמַלְחָמָה וְגו'. וְכַתוּב (תהלים ב) יִתְנַצְּבוּ
מַלְכֵי אֶרֶץ וְרוֹזְנִים נוֹסְדוּ יַחַד עַל ה' וְעַל
מְשִׁיחוֹ. וְכַתוּב יוֹשֵׁב בַּשָּׁמַיִם יִשְׁחַק ה'
יִלְעַג לְמוֹ.

אַחַר כֵּן וְא"ו קַטְנָה תִתְעוֹרֵר לְהַתְּחַפֵּר
וּלְחַדְשָׁא נְשַׁמְתִין שְׁהָרֵי יִשְׁנוֹת כְּדִי לְחַדְשָׁא

עם אנון דאשתארו בקדמיתא דכתיב, (ישעיה ד) והיה
הנשאר בציון והנוותר בירושלם קדוש יאמר לו כל
הכתוב לחיים בירושלם:

ויהי אחר הדברים האלה והאלהים נסה את
אברהם ויאמר אליו אברהם ויאמר הנני. רפי
יהודה פתח ואמר (תהלים מד) אתה הוא מלפי וגו'. דא
הוא שלימו דכל דרגין בתרא דא בדא.

צוה ישועות יעקב, כל אנון שליחן דעבדי
שליחותא (דף קיט ע"ב) בעלמא דליהוי בלהו
מסטרא דרחמי ולא להוו מסטרא דדינא, בגין דאית
מארי שליחן מסטרא דרחמי ומסטרא דדינא קשיא.
אנון שליחן דאתין מסטרא דרחמי לא עבדי
שליחותא דדינא בעלמא כלל.

לשון הקודש

השלמות של כל הדרגות יחד זו עם זו.
צוה ישועות יעקב, כל אותם השליחים
שעושים שליחות בעולם, שפקלם יהיו
בצד הרחמים ולא יהיו מצד הדין,
משום שיש בעלי שליחים מצד הרחמים
ומצד הדין הקשה. אותם שליחים
שבאים מצד הרחמים לא עושים
שליחות של דין בעולם כלל.

בראוי וללקט נשמות חדשות שיהיו
בעולם עם אותם שנשארו בראשונה,
שכתוב (ישעיה ד) והיה הנשאר בציון
והנוותר בירושלם קדוש יאמר לו כל
הכתוב לחיים בירושלם.

ויהי אחר הדברים האלה והאלהים
נסה את אברהם ויאמר אליו אברהם
ויאמר הנני. רפי יהודה פתח ואמר,
(תהלים מד) אתה הוא מלפי וגו'. זוהי

וְאִי תִימָא הָא מְלֹאכָא דְאַתְגְּלִי לִיָּה לְבַלְעָם הָא
 תַּיְנִינן שְׁלִיחָא דְרַחְמֵי הָוָה וְאַתְהַפֵּךְ לְדִינָא. לָא.
 לְעוֹלָם לָא אֲשַׁתְּנִי, אֶלָּא שְׁלִיחָא דְרַחְמֵי הָוָה לְאַנְגָּא
 עַלְיָהּוּ דְיִשְׂרָאֵל וְלִמְחֵי סַיְגוֹרְיָא עַלְיָהּוּ, וְלִקְבְּלִיהּ
 הוּא דִינָא, וְכֵךְ אֲזַרְחֵי דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כִּד אֲזַטִּיב
 לְדָא הֵהוּא טִיבוּ דִינָא לְדָא. כֵּךְ הָא שְׁלִיחָא דְרַחְמֵי
 הָוָה לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל וְלְבַלְעָם אֲתַהַפֵּךְ לְדִינָא. בְּגִין כֵּךְ
 צִוָּה יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב, אָמַר דָּוָד, פְּקִיד עַל עֲלָמָא כִּד
 יִשְׁתַּלְחֹן שְׁלִיחָאָה דִּי לְהוּיִן מִסְטָרָא דְרַחְמֵי.
 רַבִּי אַבְא אָמַר צִוָּה יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב דְאַנּוּן גּוֹ גְלוּתָא
 וְיִשְׁתַּפַּח פּוּרְקָנָא לְהוּן גּוֹ גְלוּתְהוּן. תָּא חַוִּי,
 תְּשַׁבְּחֵן דְאַבְהֵן יַעֲקֹב הָוָה, וְאַלְמָלָא יַצְחָק לָא אָתָּא
 יַעֲקֹב לְעֲלָמָא, וּבְגִין כֵּךְ צִוָּה יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב דָּא יַצְחָק,
 דְּכִיּוֹן דְאַשְׁתְּזִיב יַצְחָק יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב הוּוּ.

לשון הקודש

על העולם, באשר ישלחו שלוחים שיהיו מצד הרחמים.

רבי אבא אמר, צוה ישועות יעקב, שהם בתוך הגלות, ותמצא להם גאולה בתוך גלותם. בא ראה, המושב של האבות היה יעקב, ואלמלא יצחק לא בא יעקב לעולם. ומשום כך, צוה ישועות יעקב – זה יצחק. שפיון שנצל יצחק, היו ישועות יעקב.

ואם תאמר, הנה המלאך שהתגלה לבלעם, הרי שנינו שליח של רחמים והתהפך לדין – לא! לעולם לא משתנה. אלא שליח הרחמים היה להגן על ישראל ולהיות עליהם סגור, וכנגדו הוא הדין. כך דרכיו של הקדוש ברוך הוא, כשמטיב לזה, אותו תחסד הוא דין לזה. כן השליח הזה היה של רחמים לישראל, ולבלעם התהפך לדין, משום כך צוה ישועות יעקב. אמר דוד, צוה

וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר הָא
 תִּנְיָנָן וַיְהִי בַיּוֹם עַל צַעֲרָא אַתְמָר, וַיְהִי אַף
 עַל גַּב דְּלָא כְּתִיב בַּיּוֹם טַפְסִי דְצַעֲרָא אִיתַּ בֵּיהּ.
 וַיְהִי אַחֲרֵי, בְּתַר דְּרִנָּא תַתְּאָה דְכָל דְרִנָּין עַלְאִין,
 וּמֵאֵן אִיהוּ דְבָרִים, בְּמַה דְאַתְּ אָמַר (שמות ד) לֹא אִישׁ
 דְבָרִים אָנְכִי.

וּמֵאֵן הָוָה בְּתַר דְרִנָּא דָא, וְהָאֱלֹהִים נִסָּה אֶת
 אַבְרָהָם דְאַתְיָא יַעֲר הָרַע לְקַטְרִנָּא קַמִּי
 קְדָשָׁא בְרִידָה הוּא. הֲכָא אִיתַּ לְאַסְתַּפְּלָא וְהָאֱלֹהִים
 נִסָּה אֶת אַבְרָהָם. אֶת יַעֲקֹב מִיּוֹבְעֵי לִיהּ. דְהָא יַעֲקֹב
 בַּר הִלְתִּין וְשִׁבְעַ שְׁנֵין הָוָה וְהָא אָבִיו לָאו בַר עוֹנְשָׁא
 דִּילִיָּה הָוָה, דְאַלְמָלָא אָמַר יַעֲקֹב לֹא בְעֵינָא לֹא
 אַתְעֵנֶשׁ אָבִיו עָלִיָּה. מָאִי טַעֲמָא וְהָאֱלֹהִים נִסָּה אֶת
 אַבְרָהָם וְלֹא כְּתִיב נִסָּה אֶת יַעֲקֹב.

לשון הקודש

לפני הקדוש ברוך הוא. פאן יש
 להסתכל, והאלהים נסה את אברהם?
 את יעקב היה צריך (לכתוב), שהרי יעקב
 היה בן שלשים ושבע, והרי אביו לא
 היה בר ענש שלו, שאלמלא אמר יעקב
 איני רוצה - לא היה נענש אביו עליו.
 מה הטעם והאלהים נסה את אברהם
 ולא כתוב נסה את יעקב?

ויהי אחר הדברים האלה. רבי שמעון
 אמר, הנה שנינו ויהי בימי, נאמר על
 צער. ויהי - אף על גב שלא כתוב
 בימי, דפוס של צער יש בו. ויהי אחר
 הדברים, אחר הדרגה התחתונה של כל
 הדרגות העליונות. ומהו הדברים? כמו
 שנאמר (שמות ד) לֹא אִישׁ דְבָרִים אָנְכִי.
 ומי היה אחר הדרגה הזו? והאלהים
 נסה את אברהם. שבא יער הרע לקטרג